

VZORCE DO MATEMATIKY

Konstanty:

$11^2 = 121$	$14^2 = 196$	$17^2 = 289$	$20^2 = 400$	$2^2 = 4$	$2^5 = 32$	$2^8 = 256$
$12^2 = 144$	$15^2 = 225$	$18^2 = 324$	$25^2 = 625$	$2^3 = 8$	$2^6 = 64$	$2^9 = 512$
$13^2 = 169$	$16^2 = 256$	$19^2 = 361$		$2^4 = 16$	$2^7 = 128$	$2^{10} = 1024$

Základní algebraické vzorce:

$$(a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

$$(a+b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3$$

$$(a+b+c)^2 = a^2 + b^2 + c^2 + 2ab + 2ac + 2bc$$

další jdou odvodit pomocí bin. věty

$$a^n + b^n = (a+b)(a^{n-1} - a^{n-2}b + a^{n-3}b^2 - \dots + b^{n-1})$$

pro lichá n .

Planimetrie:

Čtverec

Obvod, obsah

$$o = 4a, S = a^2$$

Délka úhlopříčky

$$u = a\sqrt{2}$$

Obdélník

Obvod, obsah

$$o = 2(a+b), S = ab$$

Rovnoběžník:

Obvod

$$o = 2(a+b)$$

Obsah

$$S = a \cdot v_a = ab \sin \alpha$$

Trojúhelník:

Výška je kolmice spuštěná z vrcholu na protější stranu. **Těžnice** je spojnice vrcholu a středu protilehlé strany. **Vnější úhel** je vedlejším úhlem k vnitřnímu. **Ortocentrum** je průsečík výšek. **Těžiště** je průsečík těžnic. **Střední příčka** je spojnicí středů dvou stran, má poloviční délku jak strana třetí. Střed **kružnice vepsané** se nachází v průsečíku os úhlů. Střed **kružnice opsané** v průsečíku os stran.

Obsah

$$S = \frac{a \cdot v_a}{2} = \frac{b \cdot v_b}{2} = \frac{c \cdot v_c}{2}$$

Délka výšky v rovnostranném $\triangle$: $v_a = a \cdot \frac{\sqrt{3}}{2}$

Věty o pravoúhlém trojúhelníku

Pythagorova věta:

$$a^2 + b^2 = c^2$$

Euklidova věta o výšce:

$$v^2 = c_a \cdot c_b$$

Euklidova věta o odvěsně

$$a^2 = c \cdot c_a$$

Thaletova věta:

Obvodový úhel sestrojený nad průměrem je vždy pravý.

Lichoběžník

Obvod

$$o = a + b + c + d$$

Obsah

$$S = \frac{1}{2}(a+c) \cdot v$$

Pravidelný n -úhelník

Počet úhlopříček

$$\frac{n(n-3)}{2}$$

Vnitřní úhel

$$\alpha = \frac{(n-2) \cdot 180^\circ}{n}$$

Kruh

Obvod, obsah

$$o = \pi d = 2\pi r, S = \pi r^2$$

Goniometrické funkce:

Hodnoty funkce sinus lze odečítat na y -ové ose, u kosinu na x -ové ose, hodnoty funkcí tangens a kotangens na „posunutých“ osách. Definice funkcí tangens a kotangens:

$$\operatorname{tg} x = \frac{\sin x}{\cos x} \quad \operatorname{cotg} x = \frac{\cos x}{\sin x}$$

Vzorečky:

$$\operatorname{tg} x \cdot \operatorname{cotg} x = 1$$

$$\sin^2 x + \cos^2 x = 1$$

$$\sin 2x = 2 \sin x \cos x$$

$$\cos 2x = \cos^2 x - \sin^2 x$$

V pravoúhlém trojúhelníku platí:

$$\sin \alpha = \frac{\text{protilehlá odvěsna}}{\text{přepóna}}$$

$$\cos \alpha = \frac{\text{přilehlá odvěsna}}{\text{přepóna}}$$

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{\text{protilehlá odvěsna}}{\text{přilehlá odvěsna}}$$

$$\operatorname{cotg} \alpha = \frac{\text{přilehlá odvěsna}}{\text{protilehlá odvěsna}}$$

$$a^2 - b^2 = (a+b)(a-b)$$

$$a^3 - b^3 = (a-b)(a^2 + ab + b^2)$$

$$a^3 + b^3 = (a+b)(a^2 - ab + b^2)$$

$$a^5 + b^5 = (a+b)(a^4 - a^3b + a^2b^2 - ab^3 + b^4)$$

$$a^n - b^n = (a-b)(a^{n-1} + a^{n-2}b + a^{n-3}b^2 + \dots + b^{n-1})$$

pro $n \in \mathbb{N}$

Kvadratická rovnice ve tvaru $ax^2 + bx + c = 0$ má kořeny:

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

Stereometrie

S_p je obsah podstavy, S_{pl} je obsah pláště.

Krychle:

Povrch

$$S = 6a^2$$

Objem

$$V = a^3$$

Tělesová úhlopříčka

$$u = a\sqrt{3}$$

Kvádr:

Povrch

$$S = 2(ab + ac + bc)$$

Objem

$$V = abc$$

Tělesová úhlopříčka

$$u = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}$$

Hranol:

Povrch

$$S = 2S_p + S_{pl}$$

Objem

$$V = S_p \cdot h$$

Jehlan:

Povrch

$$S = S_p + S_{pl}$$

Objem

$$V = \frac{1}{3}S_p v$$

Válec:

Povrch

$$S = 2\pi r^2 + 2\pi rh$$

Objem

$$V = \pi r^2 h$$

Kužel:

Povrch

$$S = S_p + S_{pl} = \pi r^2 + \pi rs$$

Objem

$$V = \frac{1}{3}\pi r^2 v$$

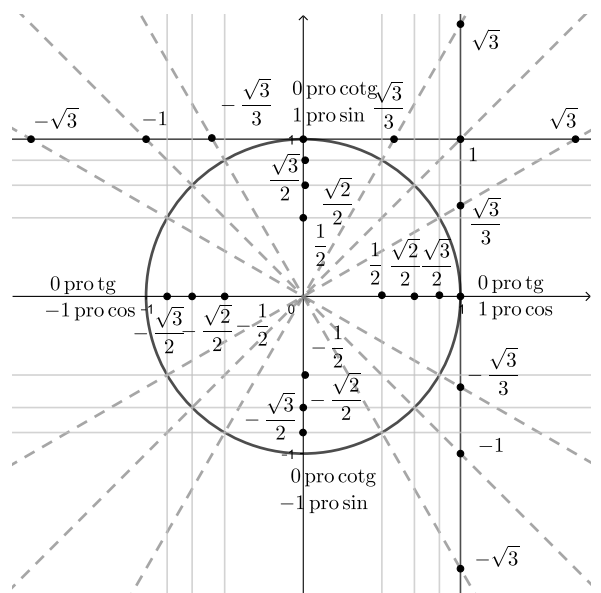
Koule

Povrch

$$S = 4\pi r^2$$

Objem

$$V = \frac{4}{3}\pi r^3$$

Derivace funkcí: Definice derivace funkce:

$$f'(x) = \frac{\Delta f(x)}{\Delta x} = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{f(x + \Delta x) - f(x)}{\Delta x}$$

Nechť jsou funkce u , v , konstanta k .

Posloupnosti a řady:

Rekurentní vzorec

Vzorec pro výpočet n -tého členu

Vzorec pro součet n členů

Aritmetická posloupnost

$$a_n = a_{n-1} + d$$

$$a_n = a_1 + (n - 1)d$$

$$s_n = \frac{n(a_1 + a_n)}{2}$$

Geometrická posloupnost

$$a_n = a_{n-1} \cdot d$$

$$a_n = a_1 \cdot q^{n-1}$$

$$s_n = a_1 \frac{1 - q^n}{1 - q}$$

$$\begin{array}{l} f(x) \\ u \pm v \\ u \cdot v \\ \frac{u}{v} \\ x^n \end{array}$$

$$\begin{array}{l} f'(x) \\ u' \pm v' \\ u'v + uv' \\ \frac{u'v - uv'}{v^2} \\ n \cdot x^{n-1} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} f(x) \\ k \\ u \cdot v \\ \frac{u}{v} \\ x^n \end{array}$$

$$\begin{array}{l} f'(x) \\ 0 \\ u'v + uv' \\ \frac{u'v - uv'}{v^2} \\ n \cdot x^{n-1} \end{array}$$